

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruks- och fiskeministrarna) den 18 juli 2022

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter

Icke lagstiftande verksamhet

3. Ordförandeskapets arbetsprogram
- Föredragning av ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

I det tjeckiska ordförandeskapsprogrammet finns det ett tydligt hållbarhetsfokus och fokus på att fortsätta arbetet med initiativ som är en del av klimatomställningen och den gröna given. Att arbeta för en konkurrenskraftig livsmedelsproduktion och en tryggad livsmedelsförsörjning lyfts också fram som viktiga prioriteringar. En fråga som lyfts fram som viktig här är förslaget om hållbar användning av växtskyddsmedel.

På *jordbrukssidan* väntas fortsatta diskussioner och lägesuppdateringar om marknadssituationen. Ordförandeskapet väntas också påbörja diskussioner om översynen av EU:s regelverk för säljfrämjande. Vad gäller förhandlingarna om översynen av EU:s regelverk för geografiska beteckningar så är ordförandeskapets ambition att nå en allmän inriktning.

På *skogsidan* väntas ordförandeskapet följa utvecklingen med, och om lämpligt diskutera, EU:s skogsstrategi för 2030. Ordförandeskapet kommer även fortsätta arbetet med lagstiftningsakten om avskogning där tanken är att inleda trepartsförhandlingar under hösten. Om kommissionen lägger fram initiativ gällande hållbara kolcykler och kolinlagrande jordbruk (carbon farming) så kommer ordförandeskapet att ta upp dessa frågor för diskussion.

På *fiskesidan* är ordförandeskapets mål att nå överenskommelser om de TAC och kvoter som kommer att förhandlas under hösten. Ordförandeskapet kommer också prioritera antagande av rådsslutsatser om vattenbruk.

På *livsmedelsområdet* väntas ordförandeskapet prioritera märkningsfrågorna, däribland märkning av alkoholhaltiga drycker, märkning gällande näringsinformation ("front of pack"), översynen av märkning för produkters längsta hållbarhet och utgångsdatum, utvidgning av ursprungsmärkning samt om fastställande av näringsprofiler. Vad gäller djurhälsa väntas fokus ligga på förebyggande av farliga djursjukdomar, vägar framåt för att minska spridning och att främja informationsutbytet mellan medlemsstater. Ordförandeskapet väntas även prioritera arbetet med djurvelfärd inom ramen för översynen av nuvarande EU-lagstiftning. Ordförandeskapet kommer även stödja kommissionen i arbetet med att förbjuda burar för höns. Ordförandeskapet väntas påbörja diskussioner om översynen av förordningen om tillsatser i djurfoder, samt stödja initiativ för att motverka AMR.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen tar not om informationen.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte varit föremål för tidigare behandling i miljö- och jordbruksutskottet eller EU-nämnden.

JORDBRUK

Lagstiftningsöverläggningar

4. Förordning om hållbar användning av växtskyddsmedel

- Föredragning av kommissionen och diskussion

Ansvarigt statsråd: Annika Strandhäll

Förslagets innehåll:

Förslaget bygger på nuvarande bestämmelser i direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel (2009/128/EG). Den föreslagna förordningen föreslås att ersätta detta direktiv och innehåller bindande kvantitativa mål för minskad användning och risk av växtskyddsmedel, både på EU-nivå och på nationell nivå, fram till 2030.

Jämfört med det nu befintliga direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel har bestämmelserna om integrerat växtskydd (IPM) förtydligats. Det gäller bl.a. regler om registerföring och krav på nationella odlingsspecifikationer. Precis som i det nuvarande direktivet, finns i förslaget regler om nationella handlingsplaner som ska ange de åtgärder som ska genomföras för att uppnå minskningsmålen. De nationella handlingsplanerna föreslås ska uppdateras vart tredje år, att jämföra med vart femte enligt dagens direktiv.

Förslaget till ny förordning innehåller också krav på användning, lagring, försäljning och avfallshantering av växtskyddsmedel samt på register, utbildning, certifiering, inspektion och information.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar att kommissionen har tagit initiativ till en reviderad rättsakt om hållbar användning av växtskyddsmedel.

Regeringen håller på att analysera förslaget och återkommer till riksdagen med förslag till svensk ståndpunkt i ett senare skede.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Förslaget har inte behandlats tidigare i MJU och EU-nämnden.

Fortsatt behandling av ärendet:

Förslaget kommer att remitteras under sommaren med svarsdatum i november. Kommissionens förslag kommer att diskuteras i rådsarbetsgruppen för växter och växtskyddsfrågor (pesticider/växtskyddsmedel) med start den 13 juli 2022.

Faktapromemoria:

En faktapromemoria håller på att utarbetas och ska lämnas till riksdagen den 17 augusti 2022.

Icke lagstiftande verksamhet

5. Marknadssituationen, särskilt efter invasionen av Ukraina *- Information från kommissionen och medlemsstaterna samt diskussion*

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Rysslands invasion av Ukraina har påverkat priset på energi vilket påverkar lantbrukets kostnader för diesel, el, och handelsgödsel. Efter invasionen har priserna på spannmål och oljevaxter ökat ytterligare och ligger fortsatt på en hög nivå, eftersom både Ukraina och Ryssland är stora exportörer på världsmarknaden. Det har lett till höga priser på foder. Det höga kostnadsläget pressar lönsamheten i jordbruket.

Priserna på mjölk har ökat under året och är nu på rekordhöga nivåer både i Sverige, i EU och på världsmarknaden. Inom flera andra sektorer främst griskött, nötkött, fågel, ägg och växthus har prishöjningarna varit mer återhållsamma och de har inte i samma utsträckning kompenserat för det högre kostnadsläget.

Världsmarknadspriserna för spannmål har sjunkit jämfört med föregående månad. Prissänkningarna beror på säsongsbetonat skördetryck, oro för global ekonomisk recession, väder och lägre internationell efterfrågan. Nya prognoserna om höga skördar i Ryssland har också påverkat vetepreiserna.

Gällande livsmedelsförsörjningen väntas en förvärrad situation under 2022, bland annat med anledning av Rysslands aggression mot Ukraina, med kraftigt stigande priser på livsmedel och insatsvaror för jordbruket. Importberoende låginkomstländer är särskilt utsatta. Även i Ukraina förväntas hungern öka, och de humanitära behoven är omfattande och ökar kraftigt.

EU-kommissionen bedömer att konflikten kommer leda till bestående höga priser på insatsvaror och har vidtagit ett antal åtgärder för att stärka livsmedelssektorn och produktionen i EU.

Undantag har införts för 2022 från det obligatoriska kravet på träda och en extra omfördelningsmöjlighet för medel till skolprogrammet till förmån för länder som tagit emot många ukrainska flyktingar. I juni beslutades även att öppna upp för medlemsländerna att omfördela medel från nuvarande landsbygdsprogram till krisstöd.

Kommissionen har under våren presenterat ett meddelande om solidaritetskorridorer för Ukrainas export av spannmål för att bland annat frigöra lagerkapacitet. I dag finns ca 20 miljoner ton spannmål i lager i Ukraina samtidigt som årets skörd (vete och majs) förväntas uppgå till ytterligare ungefär 44 miljoner ton. Lagringskapaciteten i Ukraina bedöms i dagsläget räcka för kommande veteskörd men inte för kommande majsskörd.

Kommissionen konstaterar i meddelandet att man måste utveckla alternativa logistikvägar för att transportera ut den spannmål som idag lagras i Ukraina för att göra plats för den kommande skörden.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen anser att vi nu har den allvarligaste säkerhetspolitiska situationen sedan andra världskriget, som en följd av Rysslands invasion av Ukraina. Det skapar stor osäkerhet och bidrar till ökade priser på insatsvaror, som till exempel foder, energi, drivmedel och gödsel. Samtidigt är bedömningen fortsatt att höga avräkningspriser på flertalet jordbruksvaror kompenserar för de ökade kostnaderna på växtodlingssidan och även till en inte obetydlig del på animaliesidan.

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande om solidaritetskorridorer. Det är angeläget av flera skäl, bland annat att den nya skörden i Ukraina ska kunna omhändertas och för att bidra till att stärka livsmedelsförsörjning lokalt och globalt. Regeringen konstaterar dock att det är mycket svårt att ersätta kapaciteten i båtfrakter med järnväg och bil och att det kommer krävas andra åtgärder för att göra plats för kommande skörd i Ukraina.

Regeringen har varit positiv till de krisåtgärder som vidtagits på EU-nivå. Regeringen är positiv till ytterligare väl avvägda åtgärder för att motverka en negativ påverkan på livsmedelsförsörjningen i EU. Det är viktigt att analysera och ta ställning till eventuella åtgärder från fall till fall.

Regeringens erfarenheter och lärdomar från förberedelserna och genomförandet av det exceptionella anpassningsstödet enligt förordningen om den gemensamma organisationen av marknaden är goda. Däremot har nivån på takbeloppet för det tillfälliga ramverket för statsstöd varit begränsande och inneburit att det varit svårt att kompensera större jordbruksföretag för de effekter som kostnadskrisen inneburit för delar av animalieproduktionen.

Undantaget för odling på ekologiska fokusarealer har inneburit en möjlighet att öka produktionen av foder. Regeringen anser att det dock är viktigt att undantaget även kan göras för kommande växtodlingssäsong.

Regeringen anser även att det finns skäl att göra undantag från regler för växtföljd under 2023 för att stärka livsmedelsförsörjningen. Regeringen anser även att det är viktigt att införandet av grundvillkoret kopplat till växtföljdskravet i den nya gemensamma jordbrukspolitiken tar hänsyn till varje medlemsstats förutsättningar.

Generellt har marknadsorienteringen av den gemensamma jordbrukspolitiken visat sig vara en viktig grundläggande faktor för att trygga livsmedelsförsörjningen och livsmedelssäkerheten. Den nu uppkomna situationen och dess påverkan på marknaden går utöver vad som kan anses vara normala variationer på en marknad. Det är avgörande att EU:s livsmedelsproduktion i rådande läge fungerar och kan svara mot eventuella ökade behov till följd av krisen eller avbrott i leveranskedjor.

Det är angeläget att nära följa utvecklingen på jordbruksmarknaderna med anledningen av Rysslands invasion av Ukraina. Transparent och uppdaterad marknadsinformation bidrar till en bättre fungerande marknad. Kommissionen har även en viktig roll i att övervaka att handeln fungerar.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Marknadssituationen var senast föremål för överläggning i miljö- och jordbruksutskottet den 9 juni 2022 och samråd med EU-nämnden den 10 juni 2022.

6. Genomförande av den nya gemensamma jordbrukspolitiken – godkännande av strategiska planer

- Information från kommissionen och diskussion

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Kommissionen förväntas ge en översikt över inkomna förslag till strategiska planer samt informera om kommissionens godkännandeprocess.

Förslag till svensk ståndpunkt:

I ljuset av effekterna av situationen i Ukraina anser regeringen att betydelsen av en hållbar och säker livsmedelsförsörjning i Europa har aktualiserats. Det är därför av stort värde att stödmottagarna och förvaltande myndigheter i god tid kan förbereda sig för de förändringar som reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken innebär. Regeringen anser att Sverige bör framföra vikten av en skyndsam och smidig godkännandeprocess av de strategiska planerna, där medlemsstaternas olika förutsättningar och behov respekteras.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Miljö- och jordbruksutskottet har delgivits löpande information om arbetet med framtagande och godkännande av de strategiska planerna, senast den 17/5. Frågan har däremot inte varit föremål för information i miljö- och jordbruksutskottet eller för samråd i EU-nämnden inför tidigare möten i jordbruks- och fiskerådet.

Faktapromemoria: 2017/18: FPM140

FISKE

Icke lagstiftande verksamhet

7. Slutsatser om vattenbruk

- Godkännande

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Den 12 maj 2021 offentliggjorde EU-kommissionen sina nya strategiska

riktlinjer för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk i EU för perioden 2021–2030. I de nya riktlinjerna anges bl.a. att visionen för den fortsatta utvecklingen av vattenbruket är att det kommer att bidra både till den europeiska gröna given och till den ekonomiska återhämtningen efter covid-19-pandemin. De nya riktlinjerna tar hänsyn till den senaste utvecklingen, inbegripet forskning, innovation och användningen av EU-medel. De utgör också ett svar på de uppmaningar som ingår i *Från jord till bord*-strategin om att påskynda omställningen till ett hållbart livsmedelssystem i EU, inbegripet erkännande av det hållbara vattenbrukets potential att tillhandahålla livsmedel och foder med ett lågt koldioxidavtryck.

Vid rådsmötet den 18 juli 2022 väntas rådet anta slutsatser om de strategiska riktlinjerna för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk i EU för perioden 2021–2030.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringens övergripande målsättning är att förvaltningsåtgärder ska beslutas i linje med den gemensamma fiskeripolitikens mål och principer. Regeringen anser således att fiske- och vattenbruksverksamheterna ska vara miljömässigt hållbara på lång sikt och förvaltas på ett sätt som är förenligt med målen om att uppnå nytta i ekonomiskt, socialt och sysselsättningshänseende samt att bidra till att trygga livsmedelsförsörjningen som en del av ett hållbart livsmedelssystem. Regeringen målsättning är därför också att åtgärder ska vara i linje med målen i EU:s integrerade havspolitik och relaterade mål för hållbar utveckling inom Agenda 2030.

Regeringen anser att vattenbruket är en framtidsbransch som kan skapa jobb och tillväxt i såväl Sverige som i Europa. Det kan även bidra till att hållbarhetsmål nås och att vi får en bättre tillgång till fisk, skaldjur, musslor och alger vilket stärker försörjningsförmågan och minskar behovet av import av fiskeri- och vattenbruksprodukter.

Regeringen välkomnar initiativ som främjar vattenbrukets tillväxt, samtidigt som ett högt miljöskydd, smittskydd och djurskydd upprätthålls.

EU-kommissionens strategiska riktlinjer för ett mer hållbart och konkurrenskraftigt vattenbruk i EU för perioden 2021–2030 är ett viktigt verktyg i den fortsatta utvecklingen. Regeringen är positiv till att rådet ska anta slutsatser om de strategiska riktlinjerna och anser att dessa bör visa på höga ambitioner för ett växande och hållbart vattenbruk i Europa.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte behandlats tidigare i MJU och EU-nämnden.

Övriga frågor**Jordbruk****8 a) Uppdatering av lagstiftningen om djurtransporter i EU**

- *Information från den belgiska, danska, tyska, nederländska och svenska delegationen*

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Danmark kommer, tillsammans med Belgien, Tyskland, Nederländerna och Sverige, att informera om det inspel som gjorts rörande uppdatering av lagstiftningen om djurtransporter i EU.

Medlemsstaterna har tillsammans skickat in ett positionspapper till EU-kommissionen med anledning av den översyn av hela EU:s djurskyddslagstiftning som initierades inom ramen för Från jord till bord-strategin.

Inspelet innehåller förslag till ändringar av det gällande EU-regelverket om djurtransporter som skulle innebära stora djurskyddsförbättringar. Förslagen syftar också till att öka tydligheten i regelverket för att underlätta genomförandet och därigenom bidra till en jämlik konkurrenssituation.

Positionspapperet lyfter bl.a. fram behovet av kortare transporttider, skärpta bestämmelser vid transport av unga och icke avvanda djur och fler konkreta och djurslagsspecifika regler för transport av t.ex. hundar och katter, reptiler och fisk.

Det föreslås en maxtransporttid för slaktdjur på 8 timmar och att alla transporter av djur ska vara så korta som möjligt samt att maxtransporttiderna för alla djur ska baseras på vad som är acceptabelt för djuren, etologisk och fysiologiskt. Vidare framhålls att det bör ske en övergång från transporter av levande djur till att transportera kött och avelsmaterial.

I positionspapperet efterfrågas även ett förbud mot långa transporter till sjöss eller på land för export av levande djur till tredje länder. Dessutom

föreslås att export av levande lantbruksdjur ska begränsas i de fall tredje land saknar en djurskyddslagstiftning som är likvärdig den som gäller i EU.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan har inte behandlats tidigare i MJU och EU-nämnden.

8 b) Förordning om utsläppande på marknaden av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse

- Lägesrapport från ordförandeskapet

Ansvarigt statsråd: Anna-Caren Säterberg

Förslagets innehåll:

Förslaget innebär att verksamhetsutövare eller handlare som tillgängliggör nötkött, kakao, kaffe, palmolja, soja och trä på EU:s inre marknad eller exporterar de här produkterna från unionen ska kunna visa att produktionen inte har skett på mark som nyligen avskogats eller, i fallet med träprodukter, gett upphov till utarmning av skogar. Förslaget innebär vidare att dagens system med *tillbörlig aktsamhet* som finns i EU:s timmerförordning förs över till den nya EU-förordningen och utvidgas till att gälla fler varor och produkter och att bestämmelserna om tillbörlig aktsamhet och förbud att släppa ut varor och produkter på marknaden blir strängare och utvidgas till att avse fler typer av varor och produkter. En allmän riktlinje nåddes på miljörådet 28 juni och trepartsförhandlingar kommer att ta vid under CZ ORDF.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan behandlades i miljö- och jordbruksutskottet 21 juni och EU-nämnden 22 juni inför miljörådet 28 juni.